

Spilletts regler

I kølvandet på den ustabilitet, der fulgte efter Anden Verdenskrig, grundlagdes et fransk tidsskrift *Les Temps Modernes*, hvori filosofen Jean-Paul Sartre fastlagde den engagerede intellektuelles rolle. Efter omvæltningerne i Østeuropa åbnes atter en ny æra i Europas historie, og også denne gang dukker et nyt tidsskrift op i Frankrig, *La Règle du jeu*, der ledes af den efterhånden gamle nye intellektuelle Bernard-Henri Lévy. Ud fra et europæisk perspektiv forsøger man heri at give næring til "en egentlig kritisk tænkning, at være opmærksom på verdens uforudsigelighed og på de nye spørgsmål, der udspringer heraf", ligesom det slås fast, at "demokratiet kun har mening, hvis det uophørligt genfunderes, gentænkes og udstrækkes". Og i modsætning til Sartre, der knyttede den intellektuelles rolle tæt til 'Historien', vender Lévy sig mod litteraturen. Af det meget aktuelle stof kan blandt andet nævnes: Lévy's systematiske beskrivelse af, hvordan det står til med moralen i Østeuropa; en række små biografiske minder om Roland Barthes, der døde for ti år siden; en debat med udgangspunkt i en hidtil upubliceret tekst fra 1945 af den franske Hegelfortolker Alexander Kojève - en tekst, der søger at definere en politisk doktrin i Frankrig; et interview med den polske dramaturg Tadeusz Kantor og med den mexicanske forfatter Carlos Fuentes; og meget mere.

La Règle du jeu, n° 1, 1re année, mai 1990, 54, rue des Saints-Pères, 75007 Paris, 284 sider, 88 FF, udkommer tre gange om året.

N. Brügger

Fransk-dansk

"I Danmark blev psykoanalysen aldrig til noget, eller mere præcist: Den blev aldrig til andet end litteratur, og først og fremmest litteraters interesse. Praktiserende psykoanalytikere kan i det yndige land snart tælles på én hånd, i medicinske og psykiatriske kredse er modstanden i realiteten lige så stor som den var for 60 år siden, endskønt dens former er andre og mere gesvindt véd at dække sig bag en maske af velvillighed. Danmark er et af de få vestlige lande, hvor det er næsten umuligt at skaffe sig en psykoanalytisk uddannelse. Ud over psykoanalytisk inspirerede litterære forskningsmiljøer findes der ingen praktik- og forskningsmiljøer, intet kontinuerligt forum for diskussion og udveksling af erfaringer. De offentlige medier vælter sig i fordomsfuldheder og inkompetence. (...) Danmark er et psykoanalytisk u-land." (Rolf Reitan: "Dansk psykoanalyse?" in: *Prisme*, Aarhus Universitet 1983).

Lektor ved Institut for Nordisk Sprog og Litteratur ved Aarhus Universitet, Rolf Reitan - som nu til efteråret skal forsvare sin doktordisputats om *Freuds narcissisme* -, har ofte kritiseret danske forlags politik, hvad angår både oversættelsen og udgivelsen af psykoanalytisk litteratur. Nu har han også besluttet sig for at gøre no-

get ved det. På det lille alternative forlag, Klim, har han for det første udgivet sin Freud-disputats og nu også oversat den franske psykoanalyse-professor Jean Laplanche's spændende forelæsninger over den freudske teoris fortolknings- og grundlagsproblemer.

Jean Laplanche kongstanke er dén, at psykoanalysens fundament ikke er statisk: det er altid allerede en fundering på ny. Da Freud 'forkastede' forførelseteorien, fortrængte han også sin egen spontane teoretiseren. Laplanche viser, hvordan det fortrængte vender tilbage i utallige tekster og kan således genskabe den ursituation, der funderer Freuds tænkning, - og enhver anden produktiv tænkning. Seksualiteten kan kun forstås, siger Laplanche, hvis den ses i sammenhæng med den menneskelige ursituation, hvor barnet er stillet over for en voksen, hvis ubevidste seksualitet, det ikke forstår. Og som det derfor altid er henvist til ('nachträglich') at fortolke - og fortolke på ny.

Jean Laplanche: *Nye fundament for psykoanalysen. Urforførelsen*, oversat efter *Nouveaux fondements pour la psychanalyse* (Presses Universitaires de France 1987) - og forsynet med et indførende efterord - af Rolf Reitan. Forlaget Klim, Aarhus 1990. 223 sider, kr. 195.

H. Dahl

Det ondes transparens

Baudrillards seneste bog, hans første siden de to 1987-udgivelser *Cool Memories* og *L'autre par lui-même*, falder i to dele. Første delen indeholder 14 små essays, hvor "gamle" læsere vil nikke genkendende til de fleste emner: det trans-æstetiske, det transseksuelle, det trans-økonomiske... for de flestes vedkommende dog klarere formuleret end tidligere. Sidste afsnit i denne afdeling introducerer "Le théorème de la part maudite", den forbandede dels teorem, og viser sig således at være en krumtap, hvorom bogens to dele drejer. Forligelsen med det andet, med det anderledes, det onde, det negative, er en nødvendighed - ikke moralsk, men rent overlevelsesmæssigt. "Enhver struktur, der sporer, afviser og fordriver sine negative elementer, løber risikoen for en katastrofe gennem en total omvendning [...]. Alt det, der udrenser sin forbandede del, underskriver sin egen dødsdom. Dette er den forbandede dels teorem."

Her tager andendelen om "Den radikale andethed" over med en beskrivelse af "Det sammes helvede" og andethedens nødvendighed for bl.a. forførelsen. Andethedens figurer lader sig til sidst opsummere under een figur: objektet, dets ubønhørighed og ugribelighed, dets mærkelige tiltrækning, der gør det muligt at bryde ud, at være hverken "sig selv" eller "fremmedgjort".

"Den anden er det, der tillader mig ikke evigt at skulle gentage mig selv."